

U zaštiti drveta u toplim lejama i vrtovima 5% Na-pentahlorofenat i Cu-naftenat mogu dati zadovoljavajuće rezultate, tj. povećati trajnost drveta, koja obično iznosi 1—2 godine.

Prema Cartwrightu i Findlayju⁽³⁹⁾ pritke i kolje u baštama zaštićuju se Cu-naftenatom, Volmanovim solima ili preparatom Celcure. Kreozot nije pogodan za neke kulture (na pr. paradajz) zbog isparavanja.

Šperploče. Zaštita ovog proizvoda od značaja je ako će on biti u upotrebi pod vlažnim uslovima. Otpornost šperploča na dekompoziciju zavisi na prvom mestu od vrste lepka, a zatim od otpornosti samog drveta⁽³⁹⁾.

Kazeinski lepak je neotporan prema plesnima i bakterijama, što nije slučaj sa sintetičkim smolama. Dodavanje kazeinu 5% pentahlorofenola ili njegove Na-soli (na suvu težinu lepka) uspelo se da se trajnost šperploča poveća.

Što se tiče sintetičkih smola, čija je otpornost na gljivice i bakterije velika ako ne sadrže više od 25% organskog popunjivača (drvno brašno na pr.), dodavanje antiseptika se ne praktikuje.

Same šperploče kao proizvod mogu se lako impregnisati slično kompaktnom drvetu, ako su izrađene sa sintetičkim smolama. Pri ovom je smola na bazi fenol-formaldehida pogodnija, jer ne gubi u otpornosti kada se kombinuje sa antisepticima⁽³⁹⁾.

»Meliorisano« drvo, koje se dobija kompresijom slojeva furnira i termoplastične sintetičke smole, vrlo je otporno na trulež, pa se specijalno ne zaštićuje.

Celuloza. Sirova celuloza, dobijena mehaničkim putem, zbog većeg sadržaja vlage sklona je mrkoj truleži. Najčešći prouzrokovaci toga kvara su: *Lenzites saepiaria*, *Lentinus lepideus*, *Paxillus panuoides*, *Stereum sanguinolatum*, *Coriolus abietinus* i *Peniophora gigantea*⁽³⁹⁾. U balama trulež se javlja u vidu mrkih mrlja i sa razjedinjenim vlaknima.

Sulfitnu celulozu više osvajaju plesni, prouzrokujući obojenost i slepljivanje vlakana. Hartija od ovakve celuloze obično je grudvasta i neravna. Važnije plesni na njoj su: *Pullularia pullulans*, *Cladosporium herbarum*, *Trichoderma lignorum*, *Cadophora fastigiata* i banalne *Penicillium* i *Aspergillus* vrste⁽³⁹⁾.

Izvor infekcije, prema većini stručnjaka, jeste vazduh u fabriци. Zbog toga se na čistoću i sterilizaciju prostorija mora обратити velika pažnja. Kao drugi izvori navode se: a) samo drvo i b) voda upotrebljena za pulpiranje. Ispiranje celulognog drveta pre obrade i sterilizacija vode sumpordioksidom ili hlorinom redovna je praksa u nekim fabrikama.

Sve navedene mere mogu biti efikasne u jednom a neefikasne u drugom periodu vremena. Zbog toga je unošenje antiseptika u celulozu sigurnija mera predohrane. Najbolje je sredstvo Na-pentahlorofenat u vodenom rastvoru, koji se primenjuje putem prskanja tepiha celuloze na mestima njenog kvašenja, vodeći računa da obe strane tepiha budu isprskane. Prema Cartwrightu i Findlayju⁽³⁹⁾ celuloza treba da zadrži 0,1—0,2% soli na svoju suvu težinu.

Izolacione ploče. Bez obzira da li se radi o mekim ili tvrdim pločama, sve one sadrže visok procenat celuloze i ostale komponente, pa su podložne truleži od *Merulius lacrymans*, *Poria Vaillantii*, *Lenzites abietina* i *L. trabea* (Friedrich)^(*). Procesi nastaju kada se ploče fiksiraju za vlažne zidove ili se nalaze u vlažnim prostorijama.